

Hvorfor to forsamlingshuse i Haarby?

Det kan lyde besynderligt, men grunden er den, at i slutningen af 1800-tallet var det politiske klima på Christiansborg så betændt, at det havde afsmittende betydning – selv ude i en lille landsby som Haarby. Med baggrund i landspolitikken stod "Venstre" og "Højre – nu: konservative" i Haarby så stejlt over for hinanden, at de under ingen omstændigheder kunne samarbejde om et fælles forsamlingshus.

Konseilspræsident (nu: statsminister) Estrup fra "Højre," der regerede fra 1875 – 1895 var roden til uoverensstemmelserne og det dårlige politiske klima i hele landet. Revolution i Danmark? Måske så tæt på, som det aldrig har været før eller siden. Rundt i Danmark blev i 1880'erne oprettet mange "riffeforeninger," som havde til formål at væbne og klargøre befolkningen til kamp, hvis ikke tingene ændrede sig.

Regeringen følte sig presset, i maj 1885 fremsætter de "Riffelloven" – et forbud mod anskaffelse af våben, oplæring og brug af samme og medlemskab af "riffeforening." Stemningen var så spændt, at selv i Haarby fulgte man ikke loven, men oprettede Haarby Skydeforening i 1888.

Den væsentligste grund til utilfredsheden med Estrup var, at han blev ved magten på trods af, at han bl.a. ikke kunne få flertal for landets finanslove. Den årlige finanslov fastlægger, hvad rigets penge skal bruges til: Danmarks sholdningsbudget.

Festoptog i 1907, foran Haarby Forsamlingshus. Anledningen er afholdssamfundet Godthåbs 10 års jubilæum.

Haarby Forsamlingshus.

I sommeren 1886 beslutter en samling Haarby-borgere, at det er tiden at få bygget et forsamlingshus. En bestyrelse bliver valgt, og der udarbejdes vedtægter.

Økonomien klares ved salg af folkeaktier kr. 10/stk – noteret på navn. Man ville

bestemme, hvem der fik indflydelse. Sommeren 1898 indvies Haarby Forsamlingshus - nuværende Haarby Boligmontering – Algade 24.

På bestyrelsesmøde i april 1890 afslår bestyrelsen forslag fra "Højre" om at blive medejere af huset. December samme år stiller "Højre" et nyt forslag: De får medejerskab og ret til brug af huset hver anden uge. Igen afslag – uden nogen form for begrundelse!

Haarby Forsamlingshus fungerer frem til 1957, hvor det sælges til Poul Brunn Hansen, der etablerer Haarby Boligmontering. Overskuddet ved salget kr. 14.441,44 sættes i en fond, der bestemmer, at der skal indkøbes et godt fjernsyn til beboerne på alderdomshjemmet, Tjørnely. Restsummen skal bruges i forbindelse med en årlig fest for alderdomshjemmets beboere.

Forsamlingshuset Amlingehøj

"Højre-folkene" fatter sig hurtigt efter afvisningerne fra "Venstre". Allerede i september 1891 indvies deres nybyggede forsamlingshus: Amlingehøj, beliggende Strandgade 42. Også dette hus er opført ved salg af folkeaktier, her dog kr. 12.50/stk, men også på navn.

Formålet med Amlingehøj er:

- 1 At være samlingspunkt for Den Konservative klub og Højre i Haarby og omegn.
- 2 At fremme god og sund oplysning
- 3 At bevare og udbrede kærlighed til Gud, Konge og Fædreland.

Præcis de tre bogstaver: G, K og F er placeret på husets gavl.

Amlingehøj fungerer som forsamlingshus frem til 1929, hvor Husflidsskolen overtager bygningen for restgælden på kr. 1600 og inventarets værdi.

Hårby Lokalhistoriske Forening
Hans Ove Olesen